

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

හොරණ ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය , ශුද්ධ වත්කම්/ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය ,මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට හොරණ ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන

තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරුකිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබලවන්නේ ඒවා දුස්ස්‍රාවකයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත්වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීති රීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- (අ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6(1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමේදී ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.32 ඡේදය ප්‍රකාරව මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනයේදී කිසිදු සාක්ෂියක් නොමැතිව ගැලපුම් ලෙස රු.55,462,460 ක මුදලක් ද තොග නිකුත් කිරීම් වියදම රු.37,524,679 ක් ද ගලපා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ පොලිය වූ රු.57,598,307 ක් ගලපා නොතිබුණි.	වර්ෂය අවසානයේ මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ හි තත්‍ය ශේෂයට සමාන නොවීම හේතුවෙන් මෙම ගැලපීම සිදු කර ඇති බව හා 2025 වර්ෂයේදී මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය නිවැරදිව සකස් කරන බව.	පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.
(ආ) ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.29 ඡේදය අනුව ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වර්ෂයේ මුදලින් ලද පොලිය පමණක් අරමුදල් ගලා ඒමක් ලෙස දැක්විය යුතු වුවත් එසේ සිදු නොකොට රු.6,295,662 ක් වූ ලැබිය යුතු පොලියද ගැලපීම් කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය එම වටිනාකමින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේදී මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය නිවැරදිව සකස් කරන බව.	-එම-

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2022 වර්ෂය අවසානයේදී යන්ත්‍ර සඳහා වූ ක්ෂය වියදම රු.3,096,026 ක් යන්ත්‍ර ක්ෂය වෙන් කිරීමේ ගිණුමට බැර කිරීම වෙනුවට මෝටර් රථ ක්ෂය වෙන් කිරීමේ ගිණුමට බැර කර තිබුණි.	2025 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ස්ථාවර වත්කම් අයිතම 04 ක ක්ෂය වෙන් කිරීම් නිවැරදිව ගණනය නොකිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය වටිනාකම රු.142,354 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඇ) 2020 වර්ෂයේදී මිලට ගෙන තිබූ රු.640,345 ක් වූ වත්කම් කාණ්ඩ 03 කට අයත් වත්කම් අයිතම 31 ක් සඳහා ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ ක්ෂය සඳහා ගැලපීම් කිරීමේදී රු.48,522 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	-එම-	-එම-

(ඇ)	සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාලව ලැබිය යුතු ස්ථාවර තැන්පතු පොලිය රු.6,295,662 ක් ලැබිය යුතු පොලී ගිණුමට හර කරනු වෙනුවට ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුමට හර කිරීම හේතුවෙන් එම ප්‍රමාණයෙන් ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුම වැඩියෙන් ද ලැබිය යුතු පොලී ගිණුම අඩුවෙන් ද දක්වා තිබුණි.	-එම-	-එම-
(ඉ)	විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාලව වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් යටතේ ලැබුණු ප්‍රාග්ධන වියදම් ප්‍රදාන ලෙස රු.88,274,464 ක් දක්වනු වෙනුවට මුදලින් ලද රු.69,739,035 ක් පමණක් දක්වා තිබුණි.	-එම-	-එම-
(ඊ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මාරගහහේන ආදාහනාගාරයේ ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් භොරණ ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු කාර්යාලය වෙත වෙන් කරන ලද රු.29,344,000 ක් ද ඇතුළුව එකතුව වූ රු.85,000,000 ක මුදල අදාල කාර්යය ඉටු නොකර තිබියදීත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි.	-එම-	-එම-

1.6.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගිණුම් විෂයයන් 02 ක ශේෂවල එකතුව හා ඒවාට අදාල උපලේඛනවල/ලෙජර් ගිණුම්වල දැක්වෙන ශේෂවල එකතුව අතර රු.35,330 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	2025 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	වෙනස්කම්වලට හේතු සොයා නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති , රීති , රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

නීති , රීති , රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති , රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනත			
(i) 134(1) වගන්තිය	2007 වර්ෂයේ දී භොරණ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයම දියුණු කළ ප්‍රදේශයක් ලෙස ගැසට් කර තිබුණ ද, එම සියළු ප්‍රදේශයන් සඳහා වරිපනම් බදු අය කිරීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි.	සේවා හා පහසුකම් ලබාදීමේ හැකියාව මත තක්සේරු කටයුතු සිදු කර ගාස්තු අය කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා පනත ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) 158(1) වගන්තිය	අයිතිකරුවන් හඳුනාගත නොහැකි දේපළ හා හිස් ඉඩම් ලෙස හඳුනාගත් දේපළ 320	2025 ජූලි 01 සිට නීත්‍යානුකූල කටයුතු	-එම-

කින් වරිපනම් බදු අය කිරීමක් සිදු කර අනුගමනය කිරීමට නොතිබූ අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය නියමිත බව. සභා පනත ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) 2018 ජනවාරි 24 මානව සම්පත් සංවර්ධන සැලැස්මක් පුහුණු වැඩසටහන් යොමුගත දිනැති අංක 02/2018 පිළියෙල කර එම සැලැස්ම තුළ කාර්ය ක්‍රියාත්මක කිරීමට චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව දරන රාජ්‍ය පරිපාලන මණ්ඩලයේ සියයට 50 කට වැඩි පිරිසකට සැලසුම් සකස් කර කටයුතු කළ යුතුය. චක්‍රලේඛය වර්ෂයකට අවම වශයෙන් පැය 12 කට ඇති බව. නොඅඩු පුහුණු අවස්ථාවක් සහතික කළ යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා එවැනි මානව සම්පත් සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.95,494,459 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.117,136,358 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

	ආදායම් ප්‍රභවය	2024				2023			
		ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
		රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i)	වරිපනම් හා බදු	23,179,649	25,340,234	29,178,734	3,521,326	15,483,588	15,838,693	12,858,172	7,359,824
(ii)	කුලී	2,044,000	1,963,600	1,994,100	20,500	2,091,000	1,996,560	1,945,560	51,000
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	1,520,000	2,179,253	2,164,253	20,000	3,717,000	4,693,176	4,670,176	5,000
		=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
		26,743,649	29,483,087	33,337,087	3,561,826	21,291,588	22,528,429	19,473,908	7,415,824

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
කුලී		
සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට බදුකරුවන් මිය ගොස් ඇති බව දන්වා තිබූ පාදක්ක පාර කඩ කාමර අංක 17,30 හා පානදුර පාර කඩ කාමර අංක	කඩ කාමර පැවරීමේ කටයුතු ආරම්භ කර ඇති බව.	කඩ කාමරවල අයිතිය නීත්‍යානුකූලව පැවරිය යුතුය.

21 හි ඔවුන්ගේ පවුලේ අය විසින් කඩ කාමර කරගෙන යනු ලබන අතර කඩ කාමරවල බදු ගිවිසුම් කාලය ද අවසන් ව ඇති නමුත් නිත්‍යානුකූල ලෙස කඩ අයිතිය පැවරීමට හෝ නැවත ටෙන්ඩර් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2017 වර්ෂයේ සිට 2022 වර්ෂය දක්වා වූ ටෙන්ඩර් තැන්පතු එකතුව රු.357,188 ක්, 2018 වර්ෂයේ සිට 2020 වර්ෂය දක්වා වූ කොන්ත්‍රාත් හා අතරැඳවුම් තැන්පතු එකතුව රු.4,571,575 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් නිරවුල් කර නොතිබුණි.	කොන්ත්‍රාත් හා අතරැඳවුම් තැන්පතු ශේෂයන් අවම කර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	නිරවුල් නොකළ තැන්පත් ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 නිෂ්කාර්ය හෝ උෞත උපයෝජිත දේපල, පිරිසත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 අප්‍රේල් 01 දින රු.8,500,000 ක වියදමකින් වැඩ නිම කරන ලද කසළ දහනාගාරය, 2023 වර්ෂයේදී නොදිරන කසළ දහනය සම්බන්ධයෙන් මූලික පරීක්ෂණයක් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඉංජිනේරු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරිය හා ප්‍රාදේශීය සභාවේ නිලධාරීන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් සිදු කිරීමෙන් පසු මෙම දාහකයෙන් අධික දුමාරයක් පිටවීම හේතුවෙන් තවදුරටත් සුසර කිරීම සිදු කළ යුතු බව දන්වා තිබියදී ඒ පිළිබඳව සභාව ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම නිසා මෙම දාහකය 2023 වර්ෂයේ සිට නිශ්කාර්යව පැවතුණි.	මෙහි දහන කටයුතු ඉදිරියේදී නිල වශයෙන් ආරම්භ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන බව.	අඩුපාඩු සම්පූර්ණ කර දහනාගාරය භාවිතයට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2016 පෙබරවාරි 29 දිනැති අංක 01/2016 දරන බස්නාහිර පළාත් ලේකම්ගේ චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව සභාව භාවිතා කරනු ලබන කැබ් රථයක් සභාව වෙත පවරාගෙන නොතිබුණි.	කැබ් රථය භොරණ ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත පවරා දෙන මෙන් සහ නිදහස් ආදායම් බලපත්‍ර ලබා දෙන මෙන් ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලයෙන් ඉල්ලීමක් කර ඇති බව.	පවරා නොගත් වත්කම් පවරා ගත යුතුය.

3.4 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ඇස්තමේන්තු වටිනාකම රු.3,950,000 ක් වූ මාවක්ඔය හෙළ බොජුන්හල පහත මාලය නවීකරණය සඳහා වූ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2024 මාර්තු 28 දින අවසන් කර තිබුණ ද විධිමත් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකින් තොරව එම ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී බිම් මහල කිසිදු කාර්යයක් සඳහා යොදාගෙන නොතිබුණි.	තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවට ලිපි යොමු කර ඇති බව.	ප්‍රයෝජනයට නොගත් කොටස් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.5 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සභාවේ ද්විතීය හා ප්‍රාථමික මට්ටමේ නිලධාරී තනතුරු අතරින් තනතුරු 10 කට අදාලව අනුමතව පැවති නිලධාරී සංඛ්‍යාවට අනුව නිලධාරීන් 17 ක් ගේ පුරප්පාඩු පැවතුණි.	පළාත් පාලන කොමසාරිස් වෙත දැනුම් දී ඇති බව.	පුරප්පාඩු සේවකයින් බඳවා ගැනීම කළ යුතුය.
(ආ) අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ ඇතුළත්ව නොතිබුණු සංවර්ධන නිලධාරී තනතුරට අදාලව නිලධාරීන් 38 දෙනෙකු සේවයේ යෙදී සිටියද එම තනතුර අනුමත කරගෙන නොතිබුණි.	සංවර්ධන නිලධාරීන් අනුමත කර ගැනීම සඳහා යොමු කර ඇති බව.	අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය සංශෝධනය කර ගත යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාලව වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ සැලසුම් කළ වැඩ සටහන් 08 ක ප්‍රගතිය සියයට 50 කට වඩා අඩු අගයක් විය.	භෞතික සැලසුම් හා මංමාවත් ඉදි කිරීම් යටතේ ඉටු කළ ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය සියයට සියයක් බව.	වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පිළියෙල කරන ලද අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම තුළ ක්‍රියාකාරකම් 34 ක් යටතේ විගණන අරමුණු සඳහන් කර තිබුණද අංශ 08 ක් සම්බන්ධයෙන් අභ්‍යන්තර විගණනයක් සැලසුම් කළ ආකාරයට සිදු කර නොතිබුණු අතර අංශ 21 ක් සම්බන්ධයෙන් මාසික හා කාර්තු	අඛණ්ඩව අභ්‍යන්තර විගණන විමසුම් ඉදිරිපත් කිරීමට සහ පසු විපරම් කිරීමට ද අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා මහා සභාවට ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

වශයෙන් පරීක්ෂාවන් සිදු කළ බව දන්වා තිබුණද විගණන නිරීක්ෂණ ඇතුලත් වාර්තා ඉහළ කළමනාකාරිත්වයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

4.3 පාරිසරික ගැටලු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
කසළ දහනාගාරය ඉදි කරන ලද පරිශ්‍රය තුල නොදිරන කසළ විශාල ප්‍රමාණයක් වර්ග කිරීමෙන් තොරව එක් රැස් කර තිබුණු බව 2024 නොවැම්බර් 07 දින භෞතික පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය. එම කසළ බේල් කිරීම සඳහා වැඩපිළිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	නව බේල් යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමට කටයුතු සූදානම් කර ඇති බව.	නොදිරන කසළ ඉවත් කිරීමට විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් සකස් කළ යුතුය .

4.4 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකාව තුල තිරසර සංවර්ධනයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා අරමුණ 17 ක් හඳුන්වා දී ඇති අතර ඉන් අරමුණු 03 ක් සම්පූර්ණ කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පමණක් සභාව විසින් ප්‍රවර්තන වර්ෂය සඳහා තිරසර සංවර්ධන සැලැස්මක් සකසා තිබුණි. මේ යටතේ සැලසුම් කළ වැඩසටහන් 10 ක් අතුරින් රු.80,500,000 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කළ වැඩ සටහන් 03 ක් සිදු කර නොතිබුණි.	ව්‍යාපෘති දෙකක් ඉටු කිරීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් නොතිබුණු බව හා ඉංගිරිය රංග ශාලාව පවරා ගැනීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව.	තිරසර සංවර්ධන සැලැස්ම අනුව කටයුතු කළ යුතුය.